

# РЕШЕНИЕ

№ 19321

гр. София, 05.06.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав, в**  
публично заседание на 02.06.2025 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Николай Димитров**

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **3771** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/. Образувано е по жалба на С. К. с ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У. с настоящ адрес: [населено място], [улица], ет.4, ап.402, чрез адв.М. В., срещу заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЩ/726/19.03.2025г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., с която е отказано отпускане еднократна помощ при раждане на живо дете, на основание чл. 3, ал.5 от ЗСПД във връзка заявление-декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЩ/726/14.03.2025г. отпускане на помощи за дете по чл. 6, ал.1 от ЗСПД.

Заповедта на директора на ДСП – Л. се оспорва като незаконосъобразна. Поддържа се, че чужденците имат право на социално подпомагане съгласно Конституцията на Република България, чл.3, ал.5 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/ и чл.39, ал.1, т.4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. Изложени са доводи, че разпоредбата на чл.3, ал.5 от ЗСПД противоречи на международни договори, които Република България е ратифицирала. Моли се за отмяна на оспорената заповед. В проведеното по делото съдебно заседание не се явява, не се представлява, депозирано е писмено становище от адв. М. В. П., в което се сочи, че поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по изложените в нея съображения. Претендира разносски адвокатско възнаграждение.

Ответникът – директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., се представлява от юрк. Л., който оспорва жалбата по изложените в мотивите на заповедта аргументи.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката С. К. с ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У., с предоставена временна закрила от

11.08.2023г. е родила на 14.11.2022г. дете М. К..

На 14.03.2025г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/726 за отпускане на еднократна помощ по чл. 6, ал.1 от ЗСПД - за раждане на живо дете.

Въз основа на подаденото заявление директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. издал процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/726/19.03.2025г., с която е отказано отпускането на исканата помощ. В заповедта е посочено, че помощта се отказва на основание чл.3, ал.5 от ЗСПД, тъй като семейството няма предоставен статут на постоянно пребиваващи в Република България. Заповедта е връчена на 24.03.2025г.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Същата обаче е материално незаконосъобразна по следните съображения:

Отказът за отпускане на помощта по чл. 6, ал.1 от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Семейството са граждани на Р.У. с представена временна закрила.

В случая между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 28 ноември 2001г. - ДВ, бр. 107 от 2001г. В сила от 1 април 2003г.). По силата на Решение № 144/10.03.2022г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.

Доколкото обаче социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване, цитираният по-горе договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи.

По отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда само, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждателите децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не съдържа изрична уредба дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, пребиваващи в страната, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката - гражданка на У. е чужденец с предоставена временна закрила, следователно има право на социално подпомагане. Както беше казано, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съдържа нарочна уредба по отношение възможността за получаване на семейни помощи за деца от чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда такава възможност за чужденци, ако това е уредно в международен

договор или в друг закон. В случая е налице втората хипотеза, а именно друг закон - ЗУБ, въз основа на който /чл. 39, ал. 1, т.4/ следва да се приеме, че чужденците с временна закрила имат право на семейни помощи за деца.

На следващо място, цитираната норма на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семейните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения, които не подлежат на ограничаване.

На следващо място, правото да поиска помощ в конкретния случай не погасено. Според разпоредбата на чл.12 от ЗСПД в хипотезата приложима към настоящият казус, а именно ал.1, т.2-това е след навършване на тригодишна възраст от детето, която възраст същото ще навърши на 14.11.2025г. В този смисъл, безспорно правото да се заяви и получи помощ не е погасено, респективно жалбоподателката е можела и е подала заявление за отпускането ѝ. В случаят обаче датата на подаване на заявлението не може да се приеме за определяща приложимостта на ЗДБ определящ размера на помощта, а такъв е ЗДБ действащ към момента на възникване на основанието за получаване на помощта. Правопораждащият факт е раждането на детето през 2022г., който обосновава и съответствието с размера на претендираното право на еднократна помощ в съответствие с нормативите за 2022г.

С оглед изложеното дотук отказът за отпускане на помощта по чл. 6, ал.1 от ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

С оглед изхода на делото претенцията за заплащане на разноски от страна на жалбоподателката

следва да бъде поставена на разглеждане, на основание чл. 143, ал.1 от АПК. Претендират се разноси в размер на 10 лв.- за държавна такса в полза на жалбоподателката, като са налични и доказателства за извършването им, ето защо в тази част претенцията следва да бъде уважена. На следващо място се претендира адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата, като се твърди, че по отношение на жалбоподателката е осъществена безплатна правна помощ. Видно от приложения договор за правна защита и съдействие между С. К. и адв. М. В. П. /л.8/ е, че правната помощ е осъществена безвъзмездно на основание чл. 38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата. Според разпоредбата на чл. 38, ал.2 от ЗА „В случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати“. Доколкото материалния интерес по делото е до 1000лв. е приложим чл.8, ал.1 вр. с чл. 7, ал.2, т.1 от Наредба № 1 от 2004г. за възнаграждението за адвокатска работа, според който адвокатското възнаграждение следва да се определи в размер на 400лв. Ето защо, искането за заплащане на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА следва да бъде уважено и на адв. М. В. П., да се заплати от ответника адвокатското възнаграждение в размер на 400лв. Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 79 състав

#### Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на С. К. с ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У. с настоящ адрес: [населено място], [улица], ет.4, ап.402, заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/726/19.03.2025г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., с която е отказано отпускане еднократна помощ при раждане на живо дете, на основание чл. 3, ал.5 от ЗСПД във връзка заявление- декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/726/14.03.2025г. отпускане на помощи за дете по чл. 6, ал.1 от ЗСПД.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. да заплати на С. К. с ЛНЧ [ЕГН] сумата от 10 /десет/ лева, представляваща разноси по делото.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. да заплати на адв. М. В. П. сумата от 400 /четиристотин/ лева, представляваща адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА.

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване.